

PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

Vergadering van 28 mei 2020
Verslag van de deputatie

Bevoegd deputatielid: Kathleen Helsen

Telefoon: 03 240 52 40

Agenda nr. 2/3

Provinciale initiatieven. Actieplan inclusieve economie 2020-2024. Goedkeuring.

Dit verslag werd goedgekeurd door de deputatie in zitting van 20 mei 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op het provinciedecreet;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Enig artikel:

Goedkeuring wordt gehecht aan de "actieplan inclusieve economie 2020-2024".

Actieplan inclusieve economie 2020-2024

Goedgekeurd door de provincieraad op 28 mei 2020

Vanuit de provincie willen we voor elk talent een job en voor elke vacature een talentvolle medewerker. Om dit te bereiken hebben we een economie nodig die inclusief en duurzaam verankerd is.

De provinciale ambities zijn hoog. We ondersteunen meer dan ooit de reguliere economie die ervoor opteert samen te werken met de sociale economie. Vandaag zijn er al mooie voorbeelden van samenwerking maar blijven het te vaak gescheiden werelden en zien we dat bedrijven en instellingen verder ondersteund kunnen worden om hun organisatie zodanig vorm te geven dat er werk is voor iedere arbeidsrijpe werknemer op de participatieladder van arbeid. Een samenwerking tussen de reguliere en sociale economie is dan ook cruciaal om voldoende aanbod aan werkplekken te realiseren voor doelgroepmedewerkers. Een bloeiende economie met voldoende werk voor iedereen is het streefdoel. Dit betekent dat we niet voorbij gaan aan de nood en wenselijkheid van een aanbod voor mensen die nooit aan de minimale vereisten zullen voldoen om zonder bijkomende begeleiding professioneel ingeschakeld te worden.

Binnen onze provincie zetten we heel sterk in op talentontwikkeling. We willen deze versterken door de aansluiting tussen onderwijs en de arbeidsmarkt te versterken opdat iedereen een waardige plaats heeft op de arbeidsmarkt. We richten ons op kwetsbare doelgroepen, de speerpuntsectoren en knelpuntregio's.

Het is een zeer belangrijke ambitie om iedereen aan het werk proberen te krijgen, ook mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Daarom streven we in de eerste plaats naar een voldoende groot aanbod aan werkplaatsen voor doelgroepmedewerkers met bijzondere aandacht voor die regio's waar het aanbod te beperkt of te weinig divers is. Om meer werkplekken te creëren voor doelgroepmedewerkers willen we specifiek aandacht schenken aan die sectoren waar vandaag een enorme krapte ervaren wordt op de arbeidsmarkt. We willen samen met bedrijven en instellingen in die knelpuntsectoren bekijken hoe via innovatieve arbeidsorganisatie en nieuwe technologieën extra werkplekken kunnen gecreëerd worden voor doelgroepmedewerkers. In het streven naar een maximaal mogelijke doorstroom op de participatieladder willen we voorkomen dat doelgroepmedewerkers na een doorstroom een terugval kennen. Vanuit de provincie willen we ondersteuningsnetwerken creëren die doelgroepmedewerkers en bedrijven ondersteunen en omkaderen zodat zij empowered worden.

Om deze doelen te bereiken vertrekken we van de participatieladder die sinds 2004 vanuit Vlaanderen werd uitgetekend en waarin voorgesteld wordt welke verschillende vormen van arbeid er zijn.

Onderaan de ladder bevinden zich de mensen die geïsoleerd leven en enkel binnen de huiselijke kring contacten hebben. Op de tweede ladder situeren zich diegenen die erin lukken om zowel thuis als buitenshuis in interactie te treden met anderen en gebruik maken van het welzijns- en zorgaanbod. Vanaf trede 3 functioneren mensen die stappen kunnen zetten in de richting van werk maar die begeleiding nodig hebben. Zij voeren arbeidsmatige activiteiten uit. Op de vierde trede bevinden zich diegenen die een activeringstraject doorlopen waarbij men binnen een vooropgestelde termijn begeleid wordt naar een betaalde tewerkstelling. Mensen die betaald werk verrichten binnen de sociale economie met enige vorm van ondersteuning vinden we terug op de trede 5. De trede bovenaan omvat mensen die betaald werk verrichten binnen het normaal economisch circuit en dit zonder enige vorm van ondersteuning. Het provinciale beleid is gericht op die organisaties en bedrijven die werken met doelgroepmedewerkers die zich op de treden 3, 5 en 6 bevinden en die vanaf trede 3 tussen de treden hangen.

We stimuleren bedrijven en organisaties om een provinciedekkend aanbod werkplaatsen uit te bouwen dat tegemoet komt aan de noden van de meest kwetsbaren. We ondersteunen hen in hun werking.

Vandaag beschikken we in onze provincie niet over een duidelijk beeld over de vraag en het aanbod. Daarom willen wij hier in eerste instantie werk van maken. Wij willen duidelijk in kaart brengen welk aanbod we vandaag verspreid over de provincie hebben en welk aanbod er nodig is. Om dit te realiseren, zullen we beroep doen op bestaande **data en cijfermateriaal**. Wij zullen een **databank** opmaken met de sociale economie bedrijven in onze provincie, de activiteiten die zij uitvoeren en de doelgroepmedewerkers die er terecht kunnen. Anderzijds zullen we data verzamelen over het aantal doelgroepmedewerkers dat een aanbod nodig heeft. Met alle verzamelde gegevens brengen we de **blinde vlekken** in onze provincie in kaart. Hiervoor doen we beroep op alle partners actief op het terrein, onze dienst Data & Analyse, onze kennisinstellingen, de Vlaamse overheid en waar nodig andere externe organisaties.

We stimuleren innovatie en inclusief ondernemen

Het creëren van extra tewerkstelling voor kwetsbare doelgroepen vraagt dat bedrijven voortdurend op zoek gaan naar nieuwe manieren van werken zodat er ook werk is voor de meest kwetsbaren. Elke onderneming staat voor de uitdaging om blijvend in te zetten op innovatie en ondernemerschap. Wij staan open voor alle bedrijven en organisaties die werk maken van een inclusieve economie maar we zullen zelf heel actief op pad gaan om bedrijven actief in de knelpuntsectoren en bedrijven gelegen in blinde vlekken te **stimuleren om te innoveren en inclusief te ondernemen**. We richten ons op de zorgsector en bundelen de krachten om samen met GKC **pilootprojecten** op te starten die extra werkplekken voor kwetsbare doelgroepen creëren **in de zorg**. Wij doen hetzelfde voor de **bouwsector** met Kamp C en voor **de nijverheidssector en de logistiek** met het havencentrum. Wij stimuleren hierbij samenwerking tussen de sociale en de reguliere economie. Wij stellen onze projectsubsidie inclusieve economie ter beschikking voor innovatieve projecten die via een nieuwe arbeidsorganisatie of nieuwe technologieën bijkomende tewerkstelling realiseren. Wij geven voorrang aan projecten die zich richten op blinde vlekken, knelpuntsectoren of projecten die inspelen op maatschappelijke uitdagingen.

We stimuleren en faciliteren de samenwerking tussen bedrijven en organisaties

Naast het in kaart brengen van de vragen en het aanbod in onze provincie en het stimuleren van bedrijven en organisaties om voortdurend aandacht te schenken aan innovatie en sociaal ondernemerschap, is het van belang om alle **partners samen te brengen** om nieuwe noden in kaart te brengen, drempels die ervaren worden weg te werken en synergiën te creëren. Er liggen opportuniteiten om samen vorming en opleiding te organiseren, expertise te delen, aan positieve beeldvorming te werken, ... De provincie wil initiatieven nemen om partners provinciebreed samen te brengen. Ze wil gezamenlijke initiatieven om vorming en opleiding te organiseren financieel ondersteunen in functie van het versterken van de sociale economie. Dit doen we onder meer via de portefeuille sociale economie en gerichte thematische vormingssessies voor arbeidszorgorganisaties.

We doen voor deze actie ook beroep op de lokale regisseurs sociale economie, die we ondersteunen in hun regionale werking. We organiseren een provinciaal overleg waar deze regisseurs sociale economie hun ervaringen kunnen delen. Het platform diende vooralsnog voornamelijk als een doorgeefluik van informatie, waar ook het departement WSE en VDAB een plaats krijgen. Uit bevraging van onze **lokale regisseurs** sociale economie is gebleken dat zij dit platform zeer waardevol vinden, dat er een vertrouwensband gecreëerd is tussen de verschillende leden en dat er open gecommuniceerd kan worden. Hierop willen we dan ook zeker verder

inzetten en gaan we kijken hoe we naast het delen van informatie en goede praktijken, ook nauwer samenwerken en eventueel (nieuwe) acties (provincie breed) opzetten die leiden tot meer tewerkstellingskansen voor de meest kwetsbaren. In maart 2020 werden de nieuwe werkingsgebieden en trekkende gemeentes voor de periode 2020 – 2025 bekend gemaakt. Als provincie gaan we met elk van hen in gesprek om de noden, ambities en doelstellingen van hun regio vast te stellen, zodat we in ons beleid ook regionale accenten kunnen leggen.

Op termijn willen we evolueren naar één provinciaal platform waar alle bedrijven die hun schouders zetten onder het realiseren van een inclusieve economie met elkaar samenwerken. We realiseren ons dat dit een jarenlang proces vergt met een intensieve inzet van verschillende partners. We willen dit proces vanuit de provincie kracht bij zetten en vertrekken van een strategische studie die als basis dient om dit proces te faciliteren.

We vullen leemtes in

De nieuwe regelgeving zet bedrijven en organisaties aan om medewerkers te laten doorstromen naar een hogere trede op de participatieladder. Binnen de sector van de sociale economie leeft een grote bezorgdheid omtrent de medewerkers die doorstromen. Het betreft een zeer kwetsbare groep aan werknemers waarvan wetenschappelijk onderzoek reeds heeft aangetoond dat ze kwetsbaar blijven doorheen hun loopbaan. De bedrijven die de doorstroommedewerkers ontvangen zetten een zoektocht in om met een nieuwe doelgroep op een gedegen en kwaliteitsvolle manier aan de slag te gaan. Bedrijven ontwikkelen bij hun begeleidend personeel nieuwe competenties om met nieuwe doelgroepen te leren werken en om een gepast aanbod van ondersteuning aan te bieden. Voor kwetsbare medewerkers is het van belang dat zij op gepaste ondersteuning in het bedrijf kunnen blijven rekenen. Om deze ondersteuning vanuit een bedrijf te kunnen realiseren moet men kunnen rekenen op een ruimer en sterk ondersteuningsnetwerk. Als provincie willen wij de ondersteunende en verbindende factor zijn die bedrijven, organisaties, lokale regisseurs en lokale besturen samenbrengt om de overgang van de ene trede naar de andere op de participatieladder te begeleiden en ook de begeleiding van nieuwe doelgroepmedewerkers op een kwaliteitsvolle manier te realiseren. Wij willen een pilootproject opstarten dat in 3 gebieden in de 3 arrondissementen een model van **een ondersteuningsnetwerk** uitbouwt waaraan alle betrokken partners participeren. Dit model kan als voorbeeld dienen om in andere gebieden binnen onze provincie aan de slag te gaan.

We verhogen de economische weerbaarheid en ondersteunen met investeringen

Allereerst willen we bedrijven en organisaties informeren over de ondersteunings- en subsidiemogelijkheden binnen Europese, Vlaamse en Provinciale kaders. We stellen vast dat de meeste bedrijven moeilijk hun weg vinden naar de verschillende subsidiekanalen. We willen hen meer wegwijs maken en beter ondersteunen in het uitwerken van nieuwe dossiers.

We willen de sociale economiesector ondersteunen door hen grondig te informeren en te vormen in het werken met de wet op de overheidsopdrachten zodat zij in de mogelijkheid zijn om als bedrijf of organisatie in te tekenen op deze opdrachten.

We willen de sociale economiesector weerbaar maken en kansen bieden om zich verder te professionaliseren in economische modellen, strategieën en uitvoeringen.

Als provincie willen we professionalisering vanuit een gezamenlijke aanpak ondersteunen.

Met de CVBA **Trividend Provincie Antwerpen** ondersteunen we sociale economiebedrijven als bedrijven in de reguliere economie die doelgroepmedewerkers tewerkstellen door hen renteloos te laten investeren voor beperkte bedragen. Bedoeling is om extra tewerkstelling te creëren voor kwetsbare doelgroepen.

De provincie organiseert zich als een inclusieve organisatie

De provincie bekijkt binnen haar werking steeds welke opdrachten kunnen uitgevoerd worden door doelgroepmedewerkers, hetzij via aanwerving, hetzij via het plaatsen van een overheidsopdracht. De 'landschapsdokers' is een mooi voorbeeld van hoe de provincie bepaalde taken laat uitvoeren door doelgroepmedewerkers. Wij zullen ook de volgende jaren inspanningen leveren om nieuwe initiatieven uit te bouwen binnen onze werking. Daarom passen we een organisatie brede screening toe die in kaart brengt welke deelactiviteiten binnen de provincie kunnen verricht worden door doelgroepmedewerkers. Deze screening moet het bestuur aanzetten tot een maximale bijdrage aan een inclusieve economie.

In onze eigen organisatie bekijken we samen met het Departement Mens, Communicatie en Organisatie (DMCO) hoe we kansengroepen ondersteunen in hun traject richting arbeidsmarkt, bijvoorbeeld door mentorschap.

We stimuleren lokale besturen om zich te organiseren als inclusieve organisatie

In deze legislatuur willen we een ondersteunende werking uitbouwen naar de lokale besturen die zelf werken aan een lokaal activeringsbeleid. We willen lokale besturen stimuleren om actief op in te zetten op de tewerkstelling van doelgroepmedewerkers. Eén van de acties die we hiervoor verder zetten, is de organisatie van intervisie omtrent **duurzame overheidsopdrachten**. Hier worden, met behulp van een expert, de inkopers van lokale besturen onderlegd in de technische en juridische kant van het inbrengen van sociale criteria in overheidsopdrachten.

Daarnaast ondersteunen we een samenwerkingsverband tussen verschillende gemeentes en sociale economie in kader van de '**landschapsdokers**'. De provincie Antwerpen vindt het belangrijk dat de lokale besturen een voorbeeldrol opnemen op vlak van sociale tewerkstelling in hun gemeente of stad. De provincie Antwerpen wenst de lokale besturen hierbij te ondersteunen. Daarom vraagt de provincie Antwerpen via de samenwerkingsovereenkomst een inspanningsverbintenis ten aanzien van de lokale besturen op vlak van sociale tewerkstelling. De provincie Antwerpen en de lokale regisseur sociale economie van het grondgebied bekijken graag samen met de lokaal besturen hoe deze inspanningen op maat van het specifieke lokaal bestuur kunnen worden geformuleerd en gerealiseerd, en neemt hiertoe het initiatief. Door deze inspanningen te leveren, staat niet enkel het onderhoud van de domeinen voor de lokale besturen centraal, maar loont de subsidie vanuit de provincie Antwerpen ook in functie van tewerkstelling van kansengroepen.

Via de subsidiereglementen krijgen lokale besturen van de provincie Antwerpen een duwtje in de rug als zij nieuwe initiatieven ontwikkelen in de tewerkstelling van doelgroepmedewerkers.

We stimuleren inclusief ondernemerschap in de provincie Antwerpen

De provincie Antwerpen is de meest ondernemende provincie van Vlaanderen. Zowel qua aantal ondernemingen als aantal starters scoren we goed. Wij willen ondernemers aanzetten om binnen hun bedrijvigheid ruimte te bieden voor elk talent en werk te maken van een inclusieve economie. Om het inclusief ondernemen kracht bij te zetten organiseren wij elk jaar een 'dag van de inclusieve ondernemer'. Tijdens die dag zetten we inclusieve ondernemers in de kijker, reiken we de prijs van 'inclusieve ondernemer' uit en organiseren we een inspiratiemoment voor de sector van de inclusieve economie.

We verkleinen de afstand tussen onderwijs en de arbeidsmarkt

In Vlaanderen krijgen alle jongeren de kans om zichzelf te vormen via degelijk onderwijs. Tot de leeftijd van 18 jaar is iedereen verplicht om te leren. Vanaf de leeftijd van 15 kan dit deeltijds. Ondanks deze leerplicht stellen we vast dat een aanzienlijk aantal werknemers binnen de bedrijven van de sociale economie niet altijd de nodige competenties hebben om probleemloos aan de slag te gaan. Niet iedereen kent de Nederlandse taal om vlot te kunnen communiceren met andere werknemers of om veiligheidsvoorschriften en afspraken te lezen. Het ontbreekt werknemers vaak ook aan andere basisvaardigheden. Om werknemers actief binnen de sociale economie te versterken op de arbeidsmarkt willen we hun leerkansen verhogen. Daartoe willen we een samenwerking op gang brengen tussen het volwassenonderwijs o.m. basiseducatie en de maatwerkbedrijven. Via een gepast aanbod op het bedrijf kunnen medewerkers zich verder ontwikkelen.